

Aino-Kaisa Pekonen vas ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä kansaneläkkeen korottamiseksi (500 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Eläkepolitiikan tulee edistää eläkeläisten tasa-arvoa, taata kaikille eläkeläisille riittävä toimeentulo ja turvata eläkejärjestelmän toimivuus nyt ja tulevaisuudessa. Tällä hetkellä iso osa Suomen noin 1,5 miljoonasta eläkeläisestä sinnittelee tulojen riittävyyden kanssa. Melkein kaksi kolmasosaa heistä saa eläkettä alle 1 500 euroa kuussa, ja noin 340 000 eläkeläisen kuukausieläke on alle 1 000 euroa. Reilut 100 000 eläkeläistä on pelkän kansaneläkkeen varassa, ja yli kolmannes eläkeläisistä saa pienen työeläkkeen lisäksi kansaneläkettä.

Yksi keskeinen tekijä eläkeläisten toimeentulovaikeuksien taustalla on, että kansaneläkkeen kehitys ei ole pysynyt yleisen palkka- ja hintatason nousun mukana. Jotta kansaneläkkeen ostovoima olisi samalla tasolla kuin 1990-luvun alussa, tulisi sen olla vähintään 200 euroa kuukaudessa nykytasoa suurempi. Sipilän hallituksen vuoden 2017 alusta toimeenpanneen 0,85 prosentin leikkauksen jälkeen kansaneläke oli vuonna 628,25 euroa kuukaudessa yksineläjälle ja 557,79 euroa kuukaudessa parisuhteessa elävälle. Vuonna 2018 kansaneläkkeensaajien asema heikkenee jälleen, kun hallitus aikoo jättää normaalit kansaneläkeindeksin mukaiset korotukset tekemättä.

Niille, joiden työ- ja kansaneläke jää erittäin pieneksi, takaa valtio kuukausittaisen vähimmäiseläkkeen. Sipilän hallitus leikkasi tästä niin sanotusta takuueläkkeestä vuoden 2017 alussa yli 7,5 euroa kuukausieläkkeestä. Tällä hetkellä takuueläkkeen määrä on 760,26 euroa kuukaudessa. Vuoden 2018 talousarviossa takuueläkettä esitetään korotettavaksi 15 eurolla kuukaudessa. Esitys on oikeansuuntainen, mutta riittämätön.

Vasemmistoliiton mielestä sekä kansaneläkkeen että takuueläkkeen tasoa tulee korottaa tuntuvasti pienituloisten eläkeläisten aseman parantamiseksi. Välittömänä toimenpiteenä molempia pitäisi nostaa vähintään 50 eurolla kuukaudessa jo ensi vuodesta alkaen. Parisuhteessa elävän kansaneläkkeen tulee olla samalla tasolla kuin yksinasuvan. Lisäksi pienten työ- ja kansaneläkkeiden yhteensovittamista tulee uudistaa siten, että omavastuuosuuden jälkeen työeläkkeen kasvu eurolla pienentää kansaneläkettä 40 sentillä nykyisen 50 sentin sijaan.

Hallituksen tulee myös alkaa valmistella takuu- ja kansaneläkkeen tuntuvampia korotuksia, jotka voitaisiin panna toimeen asteittain muutaman vuoden aikana. Tavoitteena tulee olla, ettei kenenkään kuukausittainen eläke jää alle 1 000 euron. Kansan- ja takuueläkkeiden indeksitarkistukset tulee jatkossa tehdä pysyvän lainsäädännön mukaisesti eli varmistaa, että pienimpiä eläkkeitä tar-

Talousarvioaloite TAA 386/2017 vp

kistetaan joka vuosi vähintään hintatason muutosten mukaisesti. Pienempiin eläkkeisiin indeksin tulee vaikuttaa vain korottavasti.

Eläkkeen lisäksi myös muun muassa asumisen hinta, lääke- ja matkakorvausten taso sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut vaikuttavat eläkeläisten toimeentuloon. Vasemmistoliitto on johdonmukaisesti vastustanut hoidon laadun heikkenemiseen, asiakasmaksujen korotuksiin ja korvausten pienenemiseen johtavia leikkauksia sekä julkispalveluiden heikentämistä. Meidän vaihtoehdossamme palveluiden taso turvataan ja hinnat pidetään kohtuullisina.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 500 000 000 euroa momentille 33.40.60 kansaneläkkeen korottamiseksi 50 eurolla.

Helsingissä 29.9.2017

Aino-Kaisa Pekonen vas
Li Andersson vas
Kari Uotila vas
Katja Hänninen vas
Jari Myllykoski vas
Markus Mustajärvi vas
Paavo Arhinmäki vas
Silvia Modig vas
Annika Lapintie vas
Hanna Sarkkinen vas
Anna Kontula vas
Matti Semi vas